Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Toestemmingsprocedure Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groene Metropool

Programma	Openbare ruimte	**Collegebesluit**	28 oktober 2025
Portefeuillehouder	T.F.A. van Elferen	**Behandeldatum Raad**	17 december 2025
		Status	Openbaar

Samenvatting
De raad wordt gevraagd toestemming te geven aan het college om de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) te treffen, waarmee per 1 januari 2026 de fusie van ODRN en ODRA wordt gerealiseerd. Deze fusie is het resultaat van landelijke en regionale ontwikkelingen en biedt een robuuste, toekomstbestendige organisatie die beter kan inspelen op complexe maatschappelijke opgaven. De financiële consequenties zijn inzichtelijk en verantwoord: de fusie wordt budgettair neutraal uitgevoerd en de incidentele fusiekosten zijn afgedekt. Beide locaties in Arnhem en Nijmegen blijven behouden, zodat de nabijheid en kwaliteit van de dienstverlening geborgd zijn. Ook wordt gewerkt aan een transparant informatieprotocol om de positie van raden en Staten te versterken.

Voorstel
1. Toestemming te geven aan het college om de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groene Metropool te treffen.

Aanleiding
De aanleiding voor dit raadsvoorstel ligt in zowel landelijke als regionale ontwikkelingen. Landelijk is het VTH-stelsel kritisch beoordeeld door de Commissie van Aartsen, wat heeft geleid tot een verbeterprogramma en de oproep tot verdere professionalisering en samenwerking.

Omdat de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) al sinds hun oprichting intensief samen werken is in 2023 is een verkenning gestart naar een fusie. Sinds eind 2024 wordt er intensief samengewerkt aan de voorbereiding van de fusie.

Relevante besluitgeschiedenis
In december 2024 besloten de besturen van ODRA en ODRN een juridische fusie te verkennen. Op 10 september 2025 heeft uw raad de ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling en het ontwerp-Bedrijfsplan ODGM behandeld. U heeft besloten om zienswijzen in te dienen.

Op 11 september 2025 hebben de Algemene Besturen van ODRA en ODRN in een gezamenlijke vergadering de reactienota zienswijze, het Bedrijfsplan, de gemeenschappelijke regeling, de financiële nota en de liquidatieplannen voor beide

diensten goedgekeurd. Daarmee is de basis gelegd voor de formele toestemmingsprocedure.

Beoogde impact: wijziging kaders
Door het treffen van één (gezamenlijke) Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groene Metropool -met als ingangsdatum 1 januari 2026- door alle deelnemers van de ODRN en ODRA wordt per die datum Omgevingsdienst Groene Metropool opgericht. Een nieuwe dienst, die uitvoering kan geven aan de vraagstukken en opgaven die op de deelnemers afkomen in een snel veranderende maatschappij. De fusie draagt bij aan de volgende doelen uit onze doelenboom:

- Vermindering van schadelijke effecten door bedrijven en industrie,
- Betere afvalscheiding bij bedrijven,
- Een circulaire economie in onze regio en meer circulair inrichten en bouwen,
- Beheersen, voorkomen en verminderen van omgevingslawaai, luchtverontreiniging en bodemvervuiling.

Door besluitvorming tijdig plaats te laten vinden, kan aan medewerkers van beide diensten zo snel mogelijk duidelijkheid worden geboden. Zorgvuldigheid staat hierbij voorop. Daarbij komt dat het zeker in de huidige, krappe arbeidsmarkt belangrijk is snel helderheid te bieden.

Argumenten
1.1 Er is geen strijd met het recht of het algemeen belang
Wij zijn voornemens de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groene Metropool te treffen. Voordat we dit kunnen doen, moet de raad toestemming geven op grond van artikel 1, lid 4 Wet gemeenschappelijke regeling. Uit de wet vloeit voort dat de raad de toestemming alleen mag onthouden wegens strijd met het recht of algemeen belang. Wij zijn van mening dat daar in dit geval geen sprake van is.

1.3 Fusie maakt de dienst toekomstbestendig
De fusie levert een wendbare, deskundige en slagvaardige organisatie op. Dat maakt het voor de ODGM makkelijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden. Zo blijft de uitvoering van gemeentelijke en provinciale taken geborgd.

1.4 Logische keuze voor samenwerking in deze regio
ODRA en ODRN vullen elkaar goed aan: ze bedienen vergelijkbare typen gemeenten, delen beleidsambities binnen de Groene Metropool Regio en hebben al een stevige samenwerkingsbasis. ODRA focust op milieutoezicht, ODRN op vergunningverlening. Samen dekken zij alle provinciale milieutaken in Gelderland af.

Ten aanzien van de door u ingebrachte zienswijze:

1.5 Financiële consequenties zijn inzichtelijk en verantwoord
De financiële consequenties van het besluit zijn voldoende inzichtelijk en verantwoord omdat de fusie budgettair neutraal wordt ingericht: de gezamenlijke lasten voor de deelnemers blijven gelijk aan de huidige situatie en er is geen sprake van structurele kostenstijgingen. De incidentele fusiekosten voor de voorbereiding en realisatie (fase 1 en 2) zijn volledig gedekt met bijdragen van de diensten zelf, subsidies van het ministerie van

Infrastructuur en Waterstaat en het programma IBP-VTH, en waar nodig middelen van de provincie Gelderland. Voor de integratiefase vanaf 2026 zijn de kosten geraamd op circa €1 miljoen, waarvoor een incidentele provinciale bijdrage is aangevraagd; bij het uitblijven daarvan worden alternatieve scenario's transparant aan de besturen voorgelegd. Frictiekosten zijn beperkt en voorzien in de begroting, mede doordat alle medewerkers een plek krijgen binnen ODGM. De liquidatie van ODRA en ODRN betreft slechts een administratieve afhandeling zonder bijzondere financiële gevolgen. Dankzij strakke monitoring, transparante besluitvorming en tijdige rapportage zijn de financiële risico's beheersbaar, waardoor het besluit een verantwoord financieel traject vormt.

1.6 Het behoud van nabijheid en dienstverlening is voldoende geborgd
Beide besturen geven ten aanzien van de nabijheid aan dat het uitgangspunt is dat de fusie niet mag leiden tot verdere afstand tot haar deelnemers. Om dit te borgen, is afgesproken dat beide bestaande locaties (Arnhem en Nijmegen) voorlopig behouden blijven. Hiermee blijven de korte lijnen met deelnemers in de regio in stand. Daarnaast wordt ingezet op een herkenbare en toegankelijke organisatie, ook in de communicatie en dienstverlening richting gemeenten, inwoners en bedrijven.

1.7 Heldere en transparante informatievoorziening via het informatieprotocol
Bij de verdere uitwerking van het informatieprotocol wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de zorgen van de raden en Provinciale Staten van een heldere en transparante informatievoorziening. Het voornemen is om het Algemeen Bestuur van de nieuwe dienst te adviseren het informatieprotocol aan de raden en Staten voor te leggen voor zienswijzen.

Kanttekeningen
1.1 Geen fatale termijn maar continuïteit van wettelijke taakuitvoering komt in gevaar.
Er is geen sprake van een fatale termijn. Indien het college echter niet tijdig (voor 1 januari 2026) instemt met het vaststellen van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Groene Metropool en andere deelnemers doen dit wel in meerderheid, dan ontstaat de situatie dat de Omgevingsdienst Groene Metropool wordt opgericht en wij geen gebruik meer kunnen maken van de diensten van onze huidige omgevingsdienst aangezien die dan is geliquideerd. In dat geval komt de continuïteit van de wettelijke taakuitvoering in gevaar en zullen we een verplichting opgelegd krijgen om voor de VTH-basistaken alsnog aan te sluiten bij een omgevingsdienst.

1.2 Artikel 14 lid 3 van de GR ODGM is niet aangepast
De raad heeft verzocht aan artikel 14 lid 3 toe te voegen dat: het nog op te stellen informatieprotocol, de kadernota, de periodieke evaluatie, een van de regeling afwijkende uittredingsregeling en de te ontwikkelen financieringssystematiek die per 2028 in werking moet treden, voor zienswijzen aan de raden en Provinciale Staten voorgelegd dienen te worden. Beide Algemeen Besturen erkennen het belang dat de raad hecht aan een stevige informatiepositie van gemeenteraden en Provinciale Staten, maar kiezen ervoor de definitieve GR daar niet op aan te passen. Daarmee behoudt het Algemeen Bestuur van ODGM, waar het college van Nijmegen ook plaats in neemt, de ruimte om straks een afweging te maken of raden en Staten om een zienswijze worden gevraagd. Het college van Nijmegen zal zich binnen het Algemeen Bestuur actief inzetten om de informatiepositie van de gemeenteraad te waarborgen en ervoor te zorgen dat de raad tijdig en volledig wordt

betrokken bij de verdere ontwikkeling van de ODGM. Ook in de verdere uitwerking van het informatieprotocol voor de ODGM zal de door de raad gevraagde zorgvuldige betrokkenheid nadrukkelijk worden meegenomen. Daarbij wordt gestreefd naar een duidelijke specificatie waar nodig, maar ook naar voldoende flexibiliteit om te kunnen inspelen op onvoorziene situaties en bestuurlijke actualiteit.

Gesprek met de stad
Er is hierover geen gesprek met de stad gevoerd.

Financiën
De fusie wordt budgettair neutraal ingericht: de gezamenlijke lasten voor de deelnemers blijven gelijk aan de huidige situatie en er is geen sprake van structurele kostenstijgingen. De incidentele fusiekosten voor de voorbereiding en realisatie (fase 1 en 2) zijn volledig gedekt met bijdragen van de diensten zelf, subsidies van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het programma IBP-VTH, en waar nodig middelen van de provincie Gelderland.

Vervolg
Het college is voornemens de gemeenschappelijke regeling op 16 december 2025 vast te stellen, onder voorwaarde dat de raad hier op 17 december 2025 mee instemt. Het besluit van het college krijgt pas rechtskracht zodra aan deze voorwaarde is voldaan.

Voor deze werkwijze is gekozen omdat er na de raadsvergadering van december geen collegevergadering meer gepland staat, terwijl de definitieve besluitvorming uiterlijk 1 januari 2026 moet plaatsvinden. Zodra alle colleges en Gedeputeerde Staten van Gelderland de regeling hebben vastgesteld, volgt de officiële bekendmaking en treedt de regeling per 1 januari 2026 in werking.

Bijlagen
1. Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groene Metropool
2. Toelichting GR Omgevingsdienst Groene Metropool
3. Reactienota op de zienswijzen bij de ontwerp GR-ODGM en ontwerp-Bedrijfsplan ODGM Nijmegen
4. Bijlage 4. Totaaloverzicht zienswijzen en reacties ontwerp-BP en ontwerp-GR ODGM
5. Notitie financiële consequenties fusie ODGM i.o